

Finansdepartementet

Lvert elektronisk på www.regjeringen.no

Vår ref.: ASB

Oslo, 6. desember 2022

Innspill til høring - Forslag om utsatt tidfesting for merverdiavgift for omtvistede krav med grunnlag i tilvirkningskontrakter

Arkitektbedriftene i Norge er bransjeorganisasjonen for kontorer med praktiserende arkitekter, landskaps- og interiørarkitekter i Norge. Vår medlemsmasse omfatter rundt 600 bedrifter som totalt har ca. 5000 ansatte, hvilket utgjør ca. 90 % av arkitektbransjen. Arkitektene er en del av bygg- og anleggsnæringen.

Finansdepartementet foreslår en ny § 15-9-3 i merverdiavgiftsforskriften om at beløp som har sitt grunnlag i tilvirkningskontrakter og som er omtvistet, skal oppgis i skattemeldingen for den termin kravet er avklart eller betalt. Bakgrunnen for forslaget er bl.a. den likviditetsulempe som entreprenører utsettes for der det oppstår uenighet om kravets grunnlag eller størrelse og oppdragsgiver av den grunn ikke betaler.

Arkitektbedriftene støtter forslaget.

Relevant også for arkitekter

Vi forutsetter at forskriftsendringen også omfatter andre aktør involvert ved tilvirkningskontrakter som for eksempel rådgivende ingeniører og arkitekter.

De hensyn som ligger bak endringsforslaget gjør seg gjeldende også for arkitekter, enten de står i direkte kontraktsforhold med byggherre eller der de er underkonsulenter til entreprenøren. Selv om de omtvistede beløp ikke når opp i den størrelsesorden som hos entreprenørene, utgjør det likevel betydelige beløp ift. omsetning og får innvirkning både på likviditet og drift. Belastningen ved ikke å få betalt for utført arbeid og anvendt arbeidskraft forsterkes ytterligere ved at det må betales merverdiavgift. I ytterste konsekvens har vi sett at bedrifter har vært tilbakeholdne med å fakturere for arbeid det er uenighet og hvor de er pålagt å arbeide videre, særlig der de allerede har store beløp utestående. Standardkontraktene som benyttes for arkitektoppdrag inneholder på samme måte som entreprenørstandardene en «hoppeplikt» som gjør at arkitekten er pålagt å utføre arbeid selv om det foreligger tvist, se NS 8401 pkt. 10.2, 6 ledd.

Det er generelt et høyt konfliktnivå i bygge- og anleggsnæringen. Våre medlemmer opplever stadig oftere at de har utestående honorar og at det tvistes om fakturaenes berettigelse eller størrelse. Vi

ser også flere tilfeller der det fremmes motkrav mot arkitekt som utelukkende har til formål å få rett til å holde tilbake betaling for utført arbeide som er fakturert fra arkitektens side.

Det er viktig at definisjonen av tilvirkningskontrakter ikke forstås slik at rådgiverne i bygge- og anleggsprosjekter faller utenfor ordningen, mens entreprenørene faller innenfor ordningen. Slik vi ser det vil en slik forskjellsbehandling nettopp kunne skape de EØS-rettslige utfordringene Finansdepartementet skriver at de ønsker å unngå. Flere entreprenører har egne prosjekteringsavdelinger med arkitekter og ingeniører. Det vil innebære en forskjellsbehandling dersom entreprenøren får utsatt tidfesting av merverdiavgift for egen prosjektering i tilvirkningskontrakten, mens de samme tjenestene ikke får utsatt tidfesting dersom de utføres av tilknyttede arkitekter og ingeniører for oppfyllelse av samme tilvirkningskontrakt.

Påvirkning på underleverandører

I mange oppdrag har arkitekten og ingeniøren kontrakt direkte med entreprenøren. Tematikken i høringsnotatet gjør seg kanskje enda sterkere gjeldende i disse tilfellene ettersom entreprenørens likviditetsulempe ved omtvistede krav videreføres så langt det lar seg gjøre til underliggende omsetningsledd. Dette gjøres gjennom å innta back-to-back klausuler i kontrakten, hvor sentrale bestemmelser fra hovedkontrakten videreføres i kontraktsforholdet mellom entreprenør og arkitekt/rådgivende ingeniør/underentreprenør. Hoppeplikt er da akkompagnert med en bestemmelse om at faktura først vil bli betalt når entreprenør har fått betaling fra eller underlaget er godkjent av oppdragsgiver. Disse kravene inngår gjerne i sluttoppgjøret mellom entreprenør og oppdragsgiver. Dermed må entreprenørens kontraktsmedhjelpere vente helt til den store tvisten har funnet sin løsning, og ettersom kontraktsmedhjelperne som regel avslutter sitt arbeid før entreprenøren, må de vente enda lenger enn entreprenøren på sitt oppgjør og tilbakebetaling av merverdiavgift.

Konklusjon

Det bør klargjøres at den nye bestemmelsen er ment å omfatte aktører som bidrar til oppfyllelse av tilvirkningskontrakten, selv om deres ytelse alene ikke er å definere som en tilvirkningskontrakt. Hvorvidt kontrakten er på fast pris eller timespris bør ikke være avgjørende for om en arkitekt/rådgiver faller inn under ordningen eller ikke.

Dersom ovennevnte ikke presiseres er vi bekymret for at kun deler av utfordringene løses. For de tvistene som ikke løser seg frem til fullført prosjekt, og som verserer årevis i rettsapparatet, vil likviditetsbelastningen like fullt være til stede.

Med vennlig hilsen

Steinar Skjerdingsstad
adm.dir

Anette Sjøby Bakker
jur. sjefsrådg.